

แบบบันทึกประวัติการสร้างมาตรฐานเชิงนโยบายสหสาขาวิชาชีพและการปรับปรุงแก้ไข
เรื่อง“แนวทางการบริหารยารับประทาน ยาฉีด”

คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

มาตรฐานฉบับนี้			เหตุผลในการปรับเปลี่ยน/ปรับปรุงมาตรฐาน						เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติ	
มาตรฐานใหม่	ปรับรูปแบบ Re-formatted	ปรับปรุงใหม่ Revised	แก้ไข / เพิ่มเติม ข้อความที่ จำเป็น	แก้ไขให้ สอดคล้องกับ มาตรฐาน (9 GEN)	ปรับเปลี่ยน กฎ-ระเบียบ	มี ความ เสี่ยง	เป็นความรู้/ วิทยาการ ใหม่	เพิ่ม ประสิทธิผล	Yes	No
✓							✓	✓		
การปรับปรุงแก้ไข : มาตรฐานด้านนโยบายฉบับนี้ จะปรับเปลี่ยน/ปรับปรุงแก้ไขทุก 3-5 ปี หรือเมื่อมีความจำเป็น										
วัน / เดือน / ปี ที่สร้างครั้งแรก : กันยายน 2560										
วัน / เดือน / ปี ที่ปรับปรุงแก้ไข :										
วัน / เดือน / ปี ที่เผยแพร่ :										

จัดทำโดยคณะอนุกรรมการทบทวนแนวทางการบริหารยา ประกอบด้วย

1. หน่วยเภสัชสนเทศ ฝ่ายเภสัชกรรม
2. คณะกรรมการพัฒนาและประกันคุณภาพทางการพยาบาล ฝ่ายการพยาบาล
3. คณะอนุกรรมการป้องกันความคลาดเคลื่อนทางยา

4. กลุ่มเป้าหมาย

แพทย์ พยาบาล เภสัชกร โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

5. ผู้รับผิดชอบ

คณะกรรมการทบทวนแนวทางการบริหารยา

6. เกณฑ์ชี้วัด

การบริหารยาก่อนและหลังเวลาที่กำหนดไว้ภายใน 30 นาทีถือว่าเป็นการบริหารยาที่ตรงเวลาทั้งนี้ ควรพิจารณาถึงคุณสมบัติในการออกฤทธิ์ของยาและความรุนแรงของโรคผู้ป่วยด้วย ยกเว้น การบริหารยาฉีดในผู้ป่วยที่ได้รับยาฉีดหลายรายการ การบริหารยาให้พิจารณาตามความเหมาะสม

6.1 ตัวชี้วัดเชิงกระบวนการ การปฏิบัติตามนโยบายฯ $\geq 80\%$

6.1.1 อัตราความคลาดเคลื่อนจากการบริหารยารับประทาน ที่เกิดจากการให้ยาไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด

6.1.2 อัตราความคลาดเคลื่อนจากการบริหารยาฉีด ที่เกิดจากการให้ยาไม่ตรงตามเวลาที่กำหนด

7. การประเมิน

7.1 ประเมินตนเองในหอผู้ป่วยและงานการพยาบาล

7.2 ประเมินโดยคณะกรรมการระบบยา โดยใช้การสุ่มตรวจจากเวชระเบียนตามเวลาที่กำหนด

8. เอกสารอ้างอิง

อภิฤดี เหมะจุฑา และปรีชา มนทกานติกุล. ความคลาดเคลื่อนในการให้ยา (Administration error). ใน : ธิดา นิงสานนท์ สุวัฒนา จุฬาวัดมนทล ปรีชา มนทกานติกุล. การป้องกันความคลาดเคลื่อนทางยาเพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร:บริษัทประชาชน;2546. 69-81.

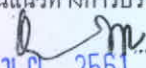

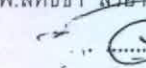
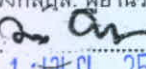
ตัวย่อ	ความหมาย	เวลา
t.i.d. ac	วันละ 3 ครั้ง ก่อนอาหาร	6-11-16
t.i.d. pc	วันละ 3 ครั้ง หลังอาหาร	9-13-18
t.i.d. pc &hs	วันละ 3 ครั้ง หลังอาหาร และก่อนนอน	9-13-18-20
b.i.d. ac	วันละ 2 ครั้ง ก่อนอาหาร	6-16
b.i.d. pc	วันละ 2 ครั้ง หลังอาหาร	9-18
o.d.	วันละครั้ง	9
o.d. pc	วันละครั้ง หลังอาหาร	9
o.d. ac	วันละครั้ง ก่อนอาหาร	6
h.s.	ก่อนนอน	20
p.r.n.	เป็นครั้งคราวเมื่อจำเป็น	ตามเวลาจริง
Stat	ทันทีทันใด	ตามเวลาจริง
q. 4 h.	ทุก 4 ชั่วโมง	2-6-10-14-18-22
q. 6 h.	ทุก 6 ชั่วโมง	6-12-18-24

3.2 การบริหารยาฉีด

คำสั่ง	เวลาบริหารยา
Q4H	02-06-10-14-18-22
Q6H	06-12-18-24
Q8H	06-14-22
Q12H	10-22
Q24H	10 หรือ 22

มาตรฐานเชิงนโยบายสหสาขาวิชาชีพ
เรื่อง “แนวทางการบริหารยารับประทาน ยาฉีด”

โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

อ้างอิง : II-6 ระบบการจัดการด้านยา	รหัสเอกสาร : นป.๐๐1/2561
ผู้เขียน / เรียบเรียง (ต้นฉบับ) คณะอนุกรรมการทบทวนแนวทางการบริหารยา ผู้เสนอ 1. วันที่ 11 มี.ย. 2561	ปรับปรุงแก้ไขครั้งที่ 1 1. .... 2. ....
รศ.พญ.อรินทยา พรหมนิชกุล ผู้รับรอง วันที่ 11 มี.ย. 2561	ผู้เสนอ..... วันที่.....
ผศ.นพ.สิทธิชา สิริอารีย์ : QMR ผู้รับรอง วันที่.....	ผู้รับรอง..... วันที่.....
ผศ.นพ.วิชัย ชื่นจงกลมูล : ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ผู้อนุมัติ 11 มี.ย. 2561	ผู้อำนวยการโรงพยาบาล ผู้อนุมัติ..... วันที่.....
ศ.นพ.บรรณกิจ โฉจนาภิวัฒน์ : คณบดีคณะแพทยศาสตร์	คณบดีคณะแพทยศาสตร์

1. วัตถุประสงค์

1.1 เพื่อให้การบริหารยารับประทานและยาฉีด ในโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่เป็นไปอย่างถูกต้องและ
ทิศทางเดียวกัน

2. ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ความคลาดเคลื่อนทางยา (medication error) เป็นปัญหาสำคัญที่พบได้ในกระบวนการใช้ยา ความคลาด
เคลื่อนเหล่านี้เป็นความเสี่ยงที่นำมาซึ่งความสูญเสียทั้งต่อชีวิตและค่าใช้จ่ายของผู้ป่วย และที่สำคัญความ
คลาดเคลื่อนเหล่านี้เป็นเหตุการณ์ที่ป้องกันได้ หากมีการวางนโยบายหรือแนวปฏิบัติที่ดีในองค์กรและมีการ
กำกับติดตามอย่างต่อเนื่อง

ความคลาดเคลื่อนทางยา หมายถึง เหตุการณ์ใดๆ ที่ป้องกันได้ซึ่งอาจจะเป็นสาเหตุ หรือนำไปสู่การใช้ยาที่ไม่
เหมาะสม หรือเป็นอันตรายต่อผู้ป่วย ขณะที่ยาอยู่ในความควบคุมของบุคลากรวิชาชีพด้านสุขภาพ, ผู้ป่วย หรือ
ผู้บริโภคร เหตุการณ์เหล่านี้มักจะเกี่ยวข้องกับปฏิบัติทางวิชาชีพ, ผลลัพธ์ด้านสุขภาพ, วิธีการปฏิบัติ และระบบ
ครอบคลุมการสั่งใช้ยา การสื่อสารคำสั่ง การจัดทำฉลาก การบรรจุ และการตั้งชื่อผลิตภัณฑ์ การปรุง การเตรียม
ยา การจ่ายยา การกระจายยา การให้ยา การให้ความรู้ การติดตาม และการใช้ยา

3. แนวทางในการปฏิบัติ

3.1 การบริหารยารับประทาน